ARAŞTIRMA MAKALESİ · YAYIMLANMIŞ SÜRÜM

Kırgızistan-Türkiye Manas Üniversitesi Meslek Yüksekokulu Öğrencilerinin Bilişim Teknolojisine Yönelik Tutumları

The Attitudes of Kyrgyz-Turkish Manas University Vocational School Students Toward Information Technology

Bülent Bayraktar · Mahmut Vural
Kırgızistan-Türkiye Manas Üniversitesi, Meslek Yüksekokulu, Bişkek, Kırgızistan

Dergi	*Elektronik Meslek Yüksekokulları Dergisi* (Electronic Journal of Vocational Colleges – EJOVOC)
Cilt / Sayı	Cilt 5, Sayı 3 (Kasım 2015) – 14. BÜROKON Özel Sayısı
Sayfalar	227–239
Yıl	2015
Yayın İdare Merkezi	Kırklareli Üniversitesi, Lüleburgaz Meslek Yüksekokulu, Lüleburgaz, Kırklareli, Türkiye
ISSN	2146-7684
DOI	Atanmamış
Dil	Türkçe (İngilizce özet)
İlişkili Yayın	Çalışmanın özeti: Bayraktar, B., & Vural, M. (2015). Kırgızistan-Türkiye Manas Üniversitesi Meslek Yüksekokulu öğrencilerinin bilişim teknolojisine yönelik tutumları [Bildiri özeti]. U. Üzmez (Ed.), *14. Ulusal Büro Yönetimi ve Sekreterlik Kongresi (BÜROKON) bildiri özetleri kitabı* (s. 35). Gazi Kitabevi. ISBN 978-605-344-291-2. (8–10 Ekim 2015, Çaycuma/Zonguldak)
Anahtar Kelimeler	Bilgisayar; İnternet; Eğitim; Teknoloji
Dergi Web Sitesi	http://www.ejovoc.org
DergiPark Sayı Sayfası	https://dergipark.org.tr/tr/pub/ejovoc/issue/66381
Sayının Tam Metni	https://dergipark.org.tr/tr/download/issue-file/53448

ATIF (APA 7. baskı)

Bayraktar, B., & Vural, M. (2015). Kırgızistan-Türkiye Manas Üniversitesi Meslek Yüksekokulu öğrencilerinin bilişim teknolojisine yönelik tutumları. *Elektronik Meslek Yüksekokulları Dergisi*, *5*(3), 227–239. https://dergipark.org.tr/tr/download/issue-file/53448

IEEE

B. Bayraktar and M. Vural, “Kırgızistan-Türkiye Manas Üniversitesi Meslek Yüksekokulu öğrencilerinin bilişim teknolojisine yönelik tutumları,” *Elektronik Meslek Yüksekokulları Dergisi*, vol. 5, no. 3, pp. 227–239, Nov. 2015. [Online]. Available: https://dergipark.org.tr/tr/download/issue-file/53448

MLA 9. baskı

Bayraktar, Bülent, and Mahmut Vural. “Kırgızistan-Türkiye Manas Üniversitesi Meslek Yüksekokulu Öğrencilerinin Bilişim Teknolojisine Yönelik Tutumları.” *Elektronik Meslek Yüksekokulları Dergisi*, vol. 5, no. 3, 2015, pp. 227–39, dergipark.org.tr/tr/download/issue-file/53448.

KIRGIZİSTAN-TÜRKİYE MANAS ÜNİVERSİTESİ MESLEK YÜKSEKOKULU ÖĞRENCİLERİNİN BİLİŞİM TEKNOLOJİSİNE YÖNELİK TUTUMLARI

Bülent BAYRAKTAR[1], Mahmut VURAL[2]

Özet

Hızla ilerleyen bilgi ve iletişim teknolojisi eğitimde de büyük gelişmelere sebep olmaktadır. Bilgisayar, eğitim alanında belirgin bir şekilde kullanılmaya başlayınca, internet kullanımı da yaygınlaşmış, bilgiye ulaşımda büyük kolaylıklar görülmüştür. Kablosuz internetin her yerde kullanılır hale gelmesi ve buna bağlı olarak da akıllı tahta (elektronik tahta), 4G, 5G teknolojisinin gelişmesi sayesinde bilgi kaynaklarına ulaşımda daha hızlı bir erişim sağlanmış, mobil uygulamalar da zenginleşmiştir.

Bu çalışmada; Kırgızistan-Türkiye Manas Üniversitesi Meslek Yüksekokulu'nda (KTMÜ MYO) eğitim gören 150'si bayan, 73'ü erkek toplam 223, birinci ve ikinci sınıf öğrencilerinin bilgisayar ve internet kullanımına yönelik tutumları incelenmiş, program, cinsiyet, bilgisayar sahipliği gibi bağımsız değişkenlere göre fark olup olmadığı araştırılmıştır. Öğrencilerin bilgisayar ve internet tutumlarının belirlenmesinde "Bilgisayar ve İnternet Kullanımına Yönelik Tutum Anketi" kullanılmıştır. Araştırmanın sonuçlarına göre, KTMÜ MYO öğrencilerinin bilgisayar ve internet kullanımına yönelik olumlu tutuma sahip oldukları bulunmuştur. Erkek öğrenciler kız öğrencilere göre bilgisayar ve internet kullanımına yönelik daha olumlu tutum göstermektedir. Bilgisayar sahibi ve internet erişimi olan öğrencilerin bilgisayar ve internet kullanımına yönelik daha olumlu tutuma sahip oldukları görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Bilgisayar, internet, eğitim, teknoloji

THE ATTITUDES OF KYRGYZ-TURKISH MANAS UNIVERSITY VOCATIONAL SCHOOL STUDENTS TOWARD INFORMATION TECHNOLOGY

Abstract

The rapidly advancing information and communication technology leads to great improvements in education. When the use of computers began in the field of education significantly, the use of the internet became widespread and people had great convenience in accessing information. Wireless internet has been used everywhere and correspondingly smart board (electronics board), 4G and 5G technology has developed and through these developments access to information resources has become quicker and mobile applications have also improved.

In this study, a total of 223 students from 1st and 2nd grade consisting of 150 female, 73 male students at Kyrgyz-Turkish Manas University Vocational School (KTM MYO) were examined in terms of their attitudes toward the use of computer and internet according to some independent variables such as program, gender, computer ownership. In determining the attitudes of students toward the use of computer and internet "Attitudes Toward Computer

[1] Yrd.Doç.Dr., Kırgızistan-Türkiye Manas Üniversitesi, Meslek Yüksekokulu, 17 Eylül Üniversitesi, Bandırma MYO, bbayraktar5@hotmail.com

[2] Öğr.Gör., Kırgızistan-Türkiye Manas Üniversitesi, Meslek Yüksekokulu, mahmut.vural@outlook.com

and Internet Use Survey" was used. According to the survey, it was found that the KTMU Vocational School students have a positive attitude toward computer and internet use. Male students have more positive attitudes toward the use of computers and the internet than girls. Students who have a computer and internet access have more positive attitudes toward the use of computers and the internet.

Keywords: Computer, Internet, education, technology

Giriş

Oldukça hızlı ilerleyen bilgi ve iletişim teknolojisi eğitimde de büyük gelişmelere sebep olmaktadır. Bilgisayar, eğitim alanında belirgin bir şekilde kullanılmaya başlayınca, internet kullanımı da yaygınlaşmış, bilgiye ulaşımda büyük kolaylıklar sağlanmıştır. Kablosuz internet teknolojisi bu kolaylığı daha ileri seviyeye götürerek sadece bilgiye ulaşımı değil, bilgi paylaşımına da olumlu yönde etkilemiştir.

Eğitim-öğretim etkinliklerini gerçekleştirirken teknolojiden yeterince yararlanabilecek öğrencilerin yetiştirilebilmesi, ilköğretimden yükseköğrenime kadar teknoloji derslerinin programlarda yer alması, bunun da öğrencilere faydalı olabilmesi için gerekli alt yapının sağlanması gerekir. Çağımızın teknolojisi açısından, teknoloji okuryazarı olan birey, toplumla olan ilişkilerinin bilincindedir (Bacanak, Karamustafaoğlu ve Köse, 2003).

Bilgisayar teknolojisinin eğitim sisteminde etkin ve verimli bir şekilde kullanılması için, etkileşimde olduğu bireylerin teknolojiye bakış açıları ve teknolojik araçlara karşı tutumları önemli bir role sahiptir (Köse, Gencer ve Gezer, 2007).

İnternet teknolojilerinin bilgi iletme ve erişme teknolojisi olarak kullanılmasının yaygınlaşması, bilgili insanların sorunu olmakta ve dolayısıyla en çok üniversite düzeyinde eğitim ve öğretim faaliyeti yapan kişileri ilgilendirmektedir. Geleceğin nitelikli insangücü kuşağını oluşturacak olan üniversite öğrencileri internet teknolojilerini ne kadar çok özümserse bu teknolojilerin gelişimi o kadar kolay olacaktır (Yıldırım ve Bahar, 2008). Bilgisayar ve internetin eğitim-öğretim sürecinde etkili ve amacına uygun kullanılabilmesi, öğrencilerin bilgisayar ve internet kullanımına yönelik tutumlarıyla ilişkilidir (Polat ve Güzel, 2011). Bu çalışma da; Kırgızistan-Türkiye Manas Üniversitesi, Meslek Yüksekokulu (KTMÜ MYO) öğrencilerinin bilişim teknolojilerine yönelik tutumları belirlenmiştir.

Mesleki Eğitimde Bilişim Teknolojisi

Bilgi ve teknolojideki hızlı gelişmelerin sebep olduğu mesleki yetiştirme sürecinde elde edilen bazı beceriler kısa sürede yetersiz hale gelmektedir. Meslek mensupları mesleklerini sürdürürken, diğer taraftan yeni bilgiler edinme, mevcut becerilerini daha işlevsel hale getirmek istemektedirler. Mesleki başarının devamlılığı için, meslekteki kişilerin gelişime uyumlu olması, kendisini kesintisiz yenilemesi lazımdır. Bu süreçte bilgi kaynaklarına hızlı ve ucuz ulaşım önemlidir. Günümüzde bilgi kaynaklarına en etkili biçimde ulaşma yollarından biri de internettir (Özen, Gülaçtı ve Çıkılı, 2004).

Tavşancıl ve Keser (2002)'e göre internet, bilgiye hızlı, kolay, ucuz ve güvenilir olarak ulaşmanın yanı sıra, onu geniş kitlelerle paylaşmanın da günümüzdeki en etkin ve geçerli yoludur. Bu nedenle bilgisayar ve internet kullanım becerilerinin geliştirilmesi hizmet öncesi yetiştirme sürecinin önemli önceliklerinden birisi haline gelmiştir. Bu öncelik, birikmiş bilgi aktarımından çok, bilgiye ulaşma ve onu kullanma becerilerinin kazandırılmasına önem veren günümüz öğretim anlayışı ile de uyumludur (Akkoyunlu, 2002), (aktaran Yıldırım ve Bahar, 2008).

Hızla gelişen bilgisayar ve internet teknolojisi bir yandan hayatımızı kolaylaştırırken diğer yandan da yeni becerilerin kazanılmasını zorunlu kılmaktadır. Gelişen teknoloji çok farklı mekânlarda olan insanların uzaktan eğitim yoluyla yeni mesleki beceriler kazanmasına,

mesleki becerilerini paylaşmasına, görüntü ve sesi de ileterek fırsat tanımaktadır. İnternet, uzaktan eğitim etkinliklerinde de kullanılabilecek en etkili araçlardan birisidir (Yıldırım ve Bahar, 2008). Günümüzde artık yaygın olarak kullanılan Whatsup, Skype, Linkedin, researchgate, facebook, googlegroups vb. tarzı uygulamalar insanların belli kriterlere göre sanal ortamda iletişim kurmalarını kolaylaştırma, bilgi ve veri paylaşımını sağlama açısından birçok imkânı beraberinde sunmaktadır. Günümüz işletmeleri artan rekabete karşı avantajlı hale gelmek için gelişen bu teknolojik imkânlardan daha da faydalanmak istemektedirler. Ürün ve hizmetlerin tanıtımlarını artık çevrimiçi ortamlarda yapmayı tercih ederek maliyetlerini en aza indirme ve küresel çapta tanınmayı amaçlamaktadırlar.

İnternetin bilgisayarla beraber kullanılmaya başlanması ve yaygınlaşması ile birlikte web teknolojileri, web sistemine dayalı eğitim gibi eğitim dalları süratle genişleyip şekillenmeye başlamıştır (Yalman ve Tunga, 2012). Bunların arasında uzaktan eğitim uygulamaları, online beyaz tahta portalları vb. örnek verilebilir.

İnternetin üniversitelerde doğru kullanımı, üniversite kaynaklarını da destekleyen bir özelliğe sahiptir. Eğer öğrenciler, interneti gerçek anlamda öğrenmelerine katkı sağlamak için kullanırlarsa, bilgi teknolojisi aynı zamanda üniversitenin kıt kaynaklarını destekleyen bir yatırıma dönüşür (Cheung ve Huang, 2005). (aktaran Yıldırım ve Bahar, 2008).

Meslek mensuplarının hizmet öncesi yetişme sürecindeki, internete yönelik tutumları, göreve başladıktan sonraki tutumlarının da önemli bir göstergesi olarak değerlendirebilir. Ayrıca, bilgisayar ve internet, işletme yöneticilerinin karar alma ve kontrol fonksiyonlarına yardımcı olmanın yanı sıra geleceğin planlanması için gerekli bilgiler sağlayan bir araç olmuştur (Güzel ve Mersin, 2007).

Ayık (2008), tarafından yapılan bir araştırmada; öğrencilerin bilgisayar kullanmayı evde ve internet kafelerde daha çok sevdiklerini, kendilerini evde daha esnek ve huzurlu bulduklarını, bu nedenle evde bilgisayarı olanların genelde kendi bilgisayarını kullanmayı tercih ettiğini belirtmektedir. Bunun nedeni olarak; okuldaki programların kısıtlayıcı ve genele yönelik hizmet verdiğini ifade etmektedir. İnternet kafelerde ise bilgisayarların daha çok eğlence ve vakit öldürmek amaçlı kullanıldığı görüşünü de ileri sürmektedir.

Bu çalışmanın problemi, KTMÜ MYO'da eğitim gören birinci sınıf ve ikinci sınıf öğrencilerin bilgisayar ve internet kullanımına yönelik tutumlarının belirlenmesidir. Bu amaç doğrultusunda alt problemler aşağıdaki gibi sıralanmıştır:

1) KTMÜ MYO öğrencilerinin bilgisayara sahip olma düzeyleri nedir?
2) KTMÜ MYO öğrencileri interneti hangi amaçla kullanmaktadır?
3) KTMÜ MYO öğrencilerinin gelir durumları ile bilgisayar sahipliği arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?
4) KTMÜ MYO öğrencilerinin bilgisayar kullanımına yönelik tutumları hangi düzeydedir?
5) KTMÜ MYO öğrencilerinin internet kullanımına yönelik tutumları hangi düzeydedir?
6) KTMÜ MYO öğrencilerinin bilgisayar ve internet kullanımına yönelik tutumlarında program değişkenine göre anlamlı bir fark var mıdır?
7) KTMÜ MYO öğrencilerinin bilgisayar ve internet kullanımına yönelik tutumlarında cinsiyet değişkenine göre anlamlı bir fark var mıdır?
8) KTMÜ MYO öğrencilerinin bilgisayar ve internet kullanımına yönelik tutumlarında sınıf değişkenine göre anlamlı bir fark var mıdır?

9) KTMÜ MYO öğrencilerinin bilgisayar ve internet kullanımına yönelik tutumlarında bilgisayara sahip olma değişkenine göre anlamlı bir fark var mıdır?

Yöntem

Söz konusu araştırma Kırgızistan-Türkiye Manas Üniversitesi öğrencilerine uygulanmış olup, örneklem olarak hazırlık sınıfı hariç, birinci ve ikinci sınıf öğrencileri seçilmiştir.

Meslek Yüksekokulu öğrenci mevcudu toplamda 248 kişi olup, bunlardan 223'üne erişilmiştir. Araştırmanın örnekleminde "Büro Yönetimi ve Yönetici Asistanlığı Programı" öğrencilerinden 29, "Çocuk Gelişimi Programı" öğrencisi 34, "Muhasebe Programı" öğrencisi 32, "inşaat Programı" öğrencisi 32, "Pazarlama Programı" öğrencisi 31 kişi, "Turizm ve Otel işletmeciliği Programı" öğrencisi 38 kişi, "Otomotiv Programı" öğrencisi 27 kişi olmak üzere toplam 223 öğrenciye uygulanmıştır. Bu öğrencilerin 110'u birinci sınıf, 113'ü ikinci sınıf öğrencisidir. Ayrıca örneklemde yer alan kişilerin 150'si bayan, 73'ü ise erkek öğrencidir.

Veri Toplama Araçları

Söz konusu araştırmada tarama modeli kullanılmış olup, öğrencilere yönelik uygulanan tutum anketi soruları Köse ve diğerleri, (2007) tarafından Pamukkale Üniversitesi Meslek Yüksekokulu öğrencilerine yönelik olarak uygulanan çalışmadan yararlanılarak oluşturulmuştur.

Söz konusu öğrencilere öncelikli olarak demografik sorular sorulmuş, devamında 20 soruluk bilgisayar kullanımına yönelik tutum ölçeği ile 10 soruluk internet kullanımına yönelik olan toplamda 30 adet tutum ölçeği soruları sorulmuştur. Öğrencilerin tutumlarını ölçmeye yönelik yapılan ankette soruları "5-Kesinlikle Katılıyorum, 4-Katılıyorum, 3-Kararsızım, 2-Katılmıyorum, 1-Kesinlikle Katılmıyorum" şeklinde 5'li likert ölçeği şeklindedir. Ölçeğin olumsuz ifadelerinde ise seçenekler 1, 2, 3, 4, 5 şeklinde ters çevrilmiştir (5, 6, 8, 9, 16, sorular). Bilgisayar kullanımına yönelik ölçeğin güvenilirlik katsayısını yükseltmek için 5., 6., 10., 11. ve 12. sorular çıkartılmıştır. İnternet kullanımına yönelik ölçeğin güvenilirlik katsayını yükseltmek için 26, 28, 29. sorular değerlendirmeden çıkartılmıştır. Böylelikle Bilgisayar tutumlarına yönelik güvenilirlik katsayısı: 0,620 İnternet Kullanımı tutumuna yönelik güvenilirlik katsayısı ise 0,605 olarak bulunmuştur.

Verilerin Analizi

Araştırmadan elde edilen sonuçlar SPSS 20 IBM İstatistik programında değerlendirilerek, aritmetik ortalama, standart sapma, frekans ve yüzde değerleri kullanılarak yorumlanmıştır. Katılımcıların görüşleri doğrultusunda cinsiyet, program, bilgisayar ve internet erişim değişkenleri bakımından, 0.05 düzeyinde anlamlı bir fark aranmış, bunun için Crosstabs, ki-kare, bağımsız Mann-Whitney U ve Kruskal-Wallis H testi analizi kullanılmıştır.

Bulgular

Kırgızistan-Türkiye Manas Üniversitesi Meslek Yüksekokulu öğrencilerinin bilgisayar ve internet kullanımına yönelik tutumlarını belirlemek amacıyla ortaya konulan problemlere ait bulgular aşağıda sunulmuştur.

Tablo 1: KTMÜ MYO Öğrencilerinin gelir durumları

	Frekans	Yüzde
8.000 soma kadar	73	32,7
8.000 - 9.500 som	58	26,0
9.501 - 15.000 som	48	21,5
15.001-30.000 som	31	13,9
30.001 som ve üzeri	13	5,8
Toplam	223	100,0

Tablo-1'de görüldüğü üzere KTMÜ MYO Öğrencilerinin % 32,7'sinin ailevi gelir durumları 8000 soma kadar olmaktadır. Bu da yaklaşık olarak 140 dolara tekabül etmektedir.

Tablo 2: KTMÜ MYO Öğrencilerinin şahsi bilgisayar sahipliği

	Frekans	Yüzde
Evet	104	46,6
Hayır	117	52,5
Toplam	221	99,1

Tablo 2'de görüldüğü üzere ankete katılan 223 kişinin 2'si bu soruya cevap vermemiştir. Kalan 221 kişinin % 46,6'sı şahsına ait bilgisayarı mevcut iken % 52,5'inin ise şahsına ait bilgisayarı mevcut değildir.

Bilgisayar fiyatlarının ortalama 300 dolardan satıldığını düşündüğümüzde, gelire göre bilgisayara sahiplik oranının genel itibariyle düşük yüzdelikte olması makul görünmektedir.

Tablo 3: KTMÜ MYO Öğrencilerinin bilgisayarı kullanma amaçları

	f	%
İnternet	112	50,2
Bilgisayar programları	24	10,8
Hepsi	76	34,1
Hiçbiri	9	4,0
Toplam	221	99,1

Tablo 3'de görüldüğü üzere araştırmaya katılan KTMÜ MYO öğrencilerinin bilgisayarı kullanma amaçlarını öğrenmek için sorulan soruyu 223 kişiden 2'si boş bırakmıştır. Kalan 221 kişinin % 50,2 si İnternet amaçlı, % 34,1'i hem internet hem de bilgisayar programlarını kullanmak için, % 10,8'i ise bilgisayar programları kullanmak için tercih ettiğini belirtmişlerdir.

Tablo 4: KTMÜ MYO öğrencilerinin interneti kullanma amaçları

	f	%
Araştırma	20	9,0
İletişim	73	32,7
Hepsi	130	58,3
Toplam	223	100,0

Tablo 4'de görüldüğü üzere araştırmaya katılan KTMÜ MYO öğrencilerinin interneti kullanma amaçlarını öğrenmek için sorulan soruya tam cevap verilmiş olup, öğrencilerin %58,3'ünün interneti e-posta, araştırma, iletişim, eğlence amaçlı kullandığı, % 32,7'sinin sadece iletişim için, % 9'unun ise araştırma için kullandığı anlaşılmıştır.

Tablo 5: KTMÜ MYO öğrencilerinin bilgisayar kullanımına yönelik tutumları

	Katılıyorum Kategorileri		Katılmıyorum Kategorileri	
	f	%	f	%
1. Günümüzde birçok alanda bilgisayar kullanımı kaçınılmazdır.	181	81,2	38	17
2. Bilgisayar kullanmayı kendi kendime öğrenebilirim.	167	74,9	55	24,7
3. Bilgisayar kullanmak eğlencelidir.	179	80,3	42	18,8
4. Erkeklerin bilgisayar alanındaki yeteneği bayanlara göre daha fazladır.	131	58,7	90	40,4
5. Bir bayanın bilgisayar alanında dahi olabileceğine inanmıyorum.*	62	27,8	161	72,2
6. Bir öğrencinin, maddi olanaklarının hızla gelişen bilgisayar teknolojisini takip edebileceğine inanmıyorum.*	127	57	94	42,2
7. Bilgisayara hep çekinerek yaklaşırım.	98	43,9	124	55,6
8. Bilgisayardan hiç anlamam.*	14	6,3	203	91
9. Bilgisayar kullanmayı öğrenebileceğime inanmıyorum.*	63	28,3	159	71,3
10. Bilgisayar kullanmaya üniversitede aldığımız bilgisayar dersleriyle başladım.	72	32,3	150	67,3
11. Üniversitede bilgisayar dersi alana kadar bilgisayara hiç ilgi duymazdım.	42	18,8	180	80,7
12. Bilgisayar dersleri beni korkutuyor.	24	10,8	197	88,3
13. Üniversitede aldığım bilgisayar derslerini yeterli buluyorum.	115	51,6	106	47,5
14. Üniversitede aldığım bilgisayar derslerinde başarılı olacağıma inanıyorum.	176	78,9	45	20,2
15. Bilgisayar derslerine diğer derslerden daha çok ilgi duyuyorum.	124	55,6	95	42,6
16. Bilgisayar derslerinde ne kadar iyi olsam da öğrendiklerimi uygulayabileceğime inanmıyorum.*	78	35	145	65
17. Mezun olduktan sonra da kendimi bilgisayar konusunda geliştirebilirim.	205	91,9	16	7,2
18. İş bulabilmek için bilgisayar bilmek gerektiğine inanıyorum.	196	87,9	23	10,3
19. Bilgisayarı bir eğitim aracı olarak nasıl kullanmam gerektiğini biliyorum.	197	88,3	24	10,8

20. Bir eğitim aracı olarak bilgisayardan yararlanmak gelecekte kaçınılmaz olacaktır.	176	78,9	43	19,3

*İşaretli anket soruları olumsuz ifadeler içerdiğinden dolayı analiz kısmında yeniden kodlanmıştır.

Tablo 5'de görüldüğü üzere araştırmaya katılan KTMÜ MYO öğrencilerinin bilgisayar tutumları olumlu ifadelere verdikleri "Kesinlikle katılıyorum" ve "Katılıyorum" cevap kategorilerinin toplamı, olumsuz ifadelerde ise "Kesinlikle Katılmıyorum" ve "Katılmıyorum" cevap kategorilerinin toplamından % 50'den fazla olduğunda olumlu tutum olarak değerlendirilmiştir.

Tablo 6: KTMÜ MYO öğrencilerinin internet kullanımına yönelik tutumları

	Katılıyorum Kategorileri		Katılmıyorum Kategorileri	
	f	%	f	%
21. Merak ettiğim her şeyi internetten öğrenebiliyorum.	192	86,1	30	13,5
22. Bir eğitim aracı olarak internetten yararlanmak gelecekte kaçınılmaz olacaktır.	170	76,2	50	22,4
23. İnternetsiz bir yaşam düşünemiyorum.	90	40,4	133	59,6
24. İnternetin avantajlarının yanı sıra dezavantajlarının da olduğuna inanıyorum.	182	81,6	39	17,5
25. İnternetin pek çok alanda kullanımı zaman kazandırır.	178	79,8	37	16,6
26. İnternet toplum yapısının bozulmasına neden olur.	124	55,6	94	42,2
27. İnternet öğrencilerin kişilik gelişimini olumsuz etkiler.	106	47,5	116	52
28. İnternet gereksiz bilgiler içerir.	87	39	134	60,1
29. İnternet insanlara sonsuz bir özgürlük sağlar.	115	51,6	105	47,1
30. İnternetten bilgi edinmek heyecan vericidir.	133	59,6	88	39,5

Tablo 6'da görüldüğü üzere Araştırmaya katılan KTMÜ MYO öğrencilerinin internet kullanımına yönelik tutumları her bir madde için frekans ve yüzde analizi yapılarak değerlendirilmiştir. Öğrencilerin internet tutumları, olumlu ifadelere verdikleri "Kesinlikle Katılıyorum" ve "Katılıyorum" cevap kategorilerinin toplamı, olumsuz ifadelerde ise "Kesinlikle Katılmıyorum" ve "Katılmıyorum" cevap kategorilerinin toplamı % 50'den fazla olduğunda olumlu tutum olarak değerlendirilmiştir. Tablo 6, KTMÜ MYO öğrencilerinin internet kullanımına yönelik tutumlarının her madde için olumlu olduğunu göstermektedir. Genel olarak değerlendirildiğinde, internet kullanımına yönelik tutum alt boyutunun aritmetik ortalaması öğrencilerin olumlu tutuma sahip olduğunu göstermektedir.

H_1: KTMÜ MYO öğrencilerinin internet ve bilgisayar algılamalarında sınıflara göre farklılık vardır.

H_2: KTMÜ MYO öğrencilerinin internet ve bilgisayar algılamalarında cinsiyete göre farklılık vardır.

H_3: KTMÜ MYO öğrencilerinin internet ve bilgisayar algılamalarında gelire göre farklılık vardır.

H4: KTMÜ MYO öğrencilerinin programlar ile bilgisayar ve internet algılamalarına arasında anlamlı bir ilişki vardır.

H_5: KTMÜ MYO öğrencilerinin gelir durumuna göre bilgisayar sahipliği arasında anlamlı bir ilişki vardır.

H_6: KTMÜ MYO öğrencilerinin bölümlere göre internet kullanım amaçları arasında anlamlı bir ilişki vardır.

Tablo 7: Mann-Whitney U ve Kruskal-Wallis H testi sonuçları

Değişkenler		**Bilgisayar algılaması**	**İnternet algılaması**
Sınıflara göre (Mann-Whitney U)	Sig.	0,726	0,217
	Karar	Kabul	Kabul
Cinsiyete göre (Mann-Whitney U)	Sig.	0,148	0,151
	Karar	Kabul	Kabul
Gelire göre (Kruskal-Wallis H)	Sig.	0,797	0,640
	Karar	Kabul	Kabul
Programlara göre (Kruskal-Wallis H)	Sig.	0,296	0,108
	Karar	Kabul	Kabul

H1: Bağımsız iki örneklemi karşılaştırmak için uygulanan Mann – Whitney U testi sonucuna göre sig. değeri bilgisayar kullanımına yönelik tutum için 0,726, internet kullanımına yönelik tutum için ise 0,217 olarak hesaplanmıştır. Bu durumda sıfır hipotezi kabul edilerek sınıflar arasında bilgisayar ve internet algılamalarına yönelik farkın olmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

H2: Bağımsız iki örneklemi karşılaştırmak için uygulanan Mann – Whitney U testi sonucuna göre sig. değeri bilgisayar kullanımına yönelik tutum için 0,148, internet kullanımına yönelik tutum için ise 0,151 olarak hesaplanmıştır. Bu durumda sıfır hipotezi kabul edilerek cinsiyetlere göre bilgisayar ve internet algılamalarına yönelik farkın olmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

H3: Bağımsız iki örneklemi karşılaştırmak için uygulanan Kruskal Wallis testi sonucuna göre sig. değeri bilgisayar kullanımına yönelik tutum için 0,797 internet kullanımına yönelik tutum için ise 0,640 olarak hesaplanmıştır. Bu durumda sıfır hipotezi kabul edilerek gelire göre bilgisayar ve internet algılamalarına yönelik farkın olmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

H4: Bağımsız iki örneklemi karşılaştırmak için uygulanan Kruskal Wallis testi sonucuna göre sig. değeri bilgisayar kullanımına yönelik tutum için 0,296 internet kullanımına yönelik tutum için ise 0,108 olarak hesaplanmıştır. Bu durumda sıfır hipotezi kabul edilerek programlara göre bilgisayar ve internet algılamalarına yönelik farkın olmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

H5: KTMÜ MYO Öğrencilerinin gelir durumları ile bilgisayar sahipliği arasında Crosstabs testi sonucuna göre anlamlı bir ilişki olduğu tespit edilmiştir (α=14,482, p=0,006).

Gelir düzeyi 30.000 somun üzerinde olan 13 öğrencinin %92,3'ü şahsi bilgisayara sahiptir. Gelir düzeyi 8000 soma kadar olan öğrencilerin % 36,1'i şahsi bilgisayara sahip iken %63,9'unun ise şahsi bilgisayarı bulunmamaktadır.

H6: KTMÜ MYO Öğrencilerinin bölümlere göre internet kullanım amaçları arasındaki ilişkiyi belirlemek için 7 program 2 bölüm altında toplanarak ki-kare analizi uygulanmıştır. Alınan sonuçlara göre bölümler arasında internet kullanımı amacına ilişkin herhangi bir fark tespit edilememiştir (α=1,319, p=0,517).

Timur vd. (2014) tarafından yapılan bir çalışmada, ortaokul öğrencilerinin bilgisayara yönelik tutumları öğrenim gördükleri sınıf ve bilgisayara sahip olma durumuna göre farklılık göstermezken, cinsiyet değişkeni ve bilgisayar ile ilgili haber ve bilgileri merak düzeyine göre anlamlı olarak farklılık göstermektedir. Aynı şekilde, Aydoğan (2014); yapmış olduğu bir çalışmada; İlköğretim 8. sınıf öğrencilerinin bilişim teknolojilerine yönelik olumlu tutumlara sahip olduğunu tespit etmiştir. Gökalp ve Aydın (2013) tarafından yapılmış başka bir çalışmada ise; Teknik Program öğrencilerinin bilgisayar ve internete karşı olan tutumları incelenmiş; öğrencilerin ağırlıklı genel ortalamaları, ailelerinin yaşadıkları yer, bilgisayarı kullandıkları ortam ile bilgisayar ve internet kullanımına yönelik tutum ölçeği puan ortalamaları arasındaki farkın istatistiksel olarak anlamlı olduğu tespit edilmiştir. Öğrencilerin bölümleri, cinsiyetleri, sınıfları, sosyoekonomik durumları, anne ve baba eğitim durumları ile bilgisayar ve internet kullanımına yönelik tutum ölçeği puan ortalamaları arasındaki farkın istatistiksel olarak anlamlı olmadığı bulunduğu, öğrencilerin internet ve bilgisayar kullanımına yönelik tutumlarının orta düzeyde olumlu olduğu ve bu tutumların bazı değişkenlerden (cinsiyet, ailelerinin yaşadıkları yer) etkilendiği belirlenmiştir. Yapılan başka bir araştırmada ise; Meslek Yüksekokulu sosyal bilimler bölümlerinde okuyan öğrencilerin cinsiyetleri, okumakta oldukları program ve üniversite ile öğrencilerin bilgi teknolojilerine yönelik tutumları arasında istatistiksel olarak anlamlı ilişkiler olduğunu belirtmişlerdir (Bahar ve Kaya, 2013).

Sonuç ve Öneriler

Kırgızistan – Türkiye Manas Üniversitesi Meslek Yüksekokulu öğrencilerinin bilgisayar ve internet kullanımına yönelik tutumlarını belirlemek amacıyla yapılan çalışmada, öğrencilerin gelir seviyelerinin düşük olması bilgisayar sahibi olmalarını etkilemiştir. Bilgisayar ve interneti kullanma amaçları irdelenmiş, ankete verdikleri cevaplarda bilgisayar ve internet kullanımına yönelik tutumları olumlu olarak değerlendirilmiştir. Ayrıca; bilgisayar ve internet algılamalarına yönelik, sınıflara, cinsiyete, gelire, programlara göre karşılaştırma yapılmış ve

fark olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Öğrencilerin gelir durumları ile bilgisayar sahipliği arasında anlamlı bir ilişki olduğu görülmüştür.

Meslek Yüksekokulu'nda öğrenim gören 223 kişinin kullanımına her biri 20 kişilik olmak üzere toplam 40 bilgisayar, 2 bilgisayar laboratuvarında hizmet vermektedir. Bilgisayar laboratuvarlarında genel olarak ofis programları, muhasebe yazılımı, grafik tasarımı, bilgisayar destekli çizim programları ve istatistik programları kullanılmaktadır. Öğrenciler günlük olarak 11 saat laboratuvar imkânlarından faydalanmaktadırlar. Söz konusu saatlerin en az yarısı serbest kullanım için optimize edilmiştir. Kablosuz internet hizmeti bahçe alanını da kaplayacak şekilde ücretsiz olarak sunulmaktadır. Üniversite'nin internet bağlantı hızı pik olmayan saatlerde; www.hizinitestet.com sitesi üzerinden indirme hızı: 58 mpbs, gönderme hızı ise: 3 mbps olarak ölçülmüştür.

Öğrencilerin bilgisayar ve internet kullanımını arttırmak amacıyla, okullarda bilgisayar sınıflarındaki bilgisayarların arttırılması, serbest kullanım saatlerinin azami olarak yükseltilmesi, internet hızının kesintisiz ve yüksek tutulması, bahçe ve kantinlerde kablosuz internetin erişime açık hale getirilmesi ve yardımcı olacak danışmanların hoşgörüyle ilgilerinin sağlanması eğitime daha fazla katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Kaynakça

Akkoyunlu, B. (2002). Öğretmenlerin İnternet Kullanımı ve Bu Konudaki Öğretmen Görüşleri. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, *22*(22). http://dergipark.ulakbim.gov.tr/hunefd/article/download/5000048815/5000046135 adresinden erişildi.

Aydoğan, D. (2014). İlköğretim 8. Sınıf Öğrencilerinin Bilişim Teknolojilerine Yönelik Tutumlarının İncelenmesi. *Iğdır Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, (4). http://sosbilder.igdir.edu.tr/Makaleler/612598316_07_Aydogan_(109-129).pdf adresinden erişildi.

Ayık, Y. Z. (2008). Evde, Okulda ve İnternet Kafelerde Öğrencilerin Bilgisayar Algılamaları ve Tercih Ettikleri Uygulamaların Karşılaştırılması. *Atatürk Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi*, *22*(2). http://e-dergi.atauni.edu.tr/atauniiibd/article/download/1025003788/1025003617 adresinden erişildi.

Bacanak, A., Karamustafaoğlu, O. ve Köse, S. (2003). Yeni Bir Bakış: Eğitimde Teknoloji Okuryazarlığı. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, *14*(14), 191–196.

Bahar, E. ve Kaya, F. (2013). Meslek Yüksekokulu Sosyal Programlar Öğrencilerinin Bilgi Teknolojileri Kullanımlarına Yönelik Tutumları. *Yükseköğretim ve Bilim Dergisi*, *3*(1). http://higheredu-sci.beun.edu.tr/pdf/pdf_HIG_1603.pdf adresinden erişildi.

Cheung, W. ve Huang, W. (2005). Proposing a Framework to Assess Internet Usage in University Education: An Empirical Investigation from a Student's Perspective. *British Journal of Educat ional Technology*, *36*(2), 237–253.

Gökalp, S. ve Aydın, T. (2013). Teknik Program Öğrencilerinin Bilgisayar ve İnternet Kullanımına Yönelik Tutumlarının Analizi. *Bitlis Eren Üniversitesi Fen Bilimleri Dergisi*, *2*(2). http://dergipark.ulakbim.gov.tr/bitlisfen/article/view/5000085839/0 adresinden erişildi.

Güzel, T. ve Mersin, Z. (2007). Bilgi Teknolojilerinin İşletmelerin Muhasebe Uygulamalarında Yarattığı Değişim. *Muhasebe ve Finansman Dergisi (Mufad)*, (35), 172–177.

Köse, S., Gencer, A. S. ve Gezer, K. (2007). Meslek Yüksekokulu Öğrencilerinin Bilgisayar ve İnternet Kullanımına Yönelik Tutumları. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, *21*(21), 44–54.

Özen, Y., Gülaçtı, F. ve Çıkılı, Y. (2004). Eğitim Bilimleri ve İnternet. *Doğu Anadolu Bölgesi Araştırmaları*, *3*(1), 52–57.

Polat, H. ve Güzel, E. (2011). Üniversite Öğrencilerinin Bilgisayar ve İnternet Kullanımına Yönelik Tutumları. Z. Genç (Ed.), (ss. 121–129). 5.Uluslararası Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Sempozyumu, sunulmuş bildiri, Elazığ: Fırat Üniversitesi. http://web.firat.edu.tr/icits2011/papers/27910.pdf adresinden erişildi.

Tavşancıl, E. ve Keser, H. (2002). İnternet Kullanımına Yönelik Likert Tipi bir Tutum Ölçeğinin Geliştirilmesi. *Eğitim Bilimleri ve Uygulama 1*, (1), 79–100.

Timur, S., Yılmaz, Ş. ve Timur, B. (2014). Ortaokul Öğrencilerinin Bilgisayara Yönelik Tutumlarının İncelenmesi. *E-AJI (Asian Journal of Instruction)*, *2*(1). http://e-ajli.net/index.php/aji/article/view/28 adresinden erişildi.

Yalman, M. ve Tunga, M. A. (2012). Üniversite Öğrencilerinin Bilgisayar Deneyimleri ile Bilgisayar Algılarının Bazı Değişkenlere Göre İncelenmesi: Dicle Üniversitesi Örneği. *Dicle Üniversitesi, Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi Dergisi*, (18), 169–188.

Yıldırım, S. ve Bahar, H. H. (2008). Eğitim Fakültesi Öğrencileri ile Meslek Yüksekokulu Öğrencilerinin İnternete Karşı Tutumları (Erzincan Üniversitesi Örneği). *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, (20), 653–663.